

Sårbara kommuner?

Om små kommuner med stora företag

Kristina Westermark
WSP Analys & Strategi

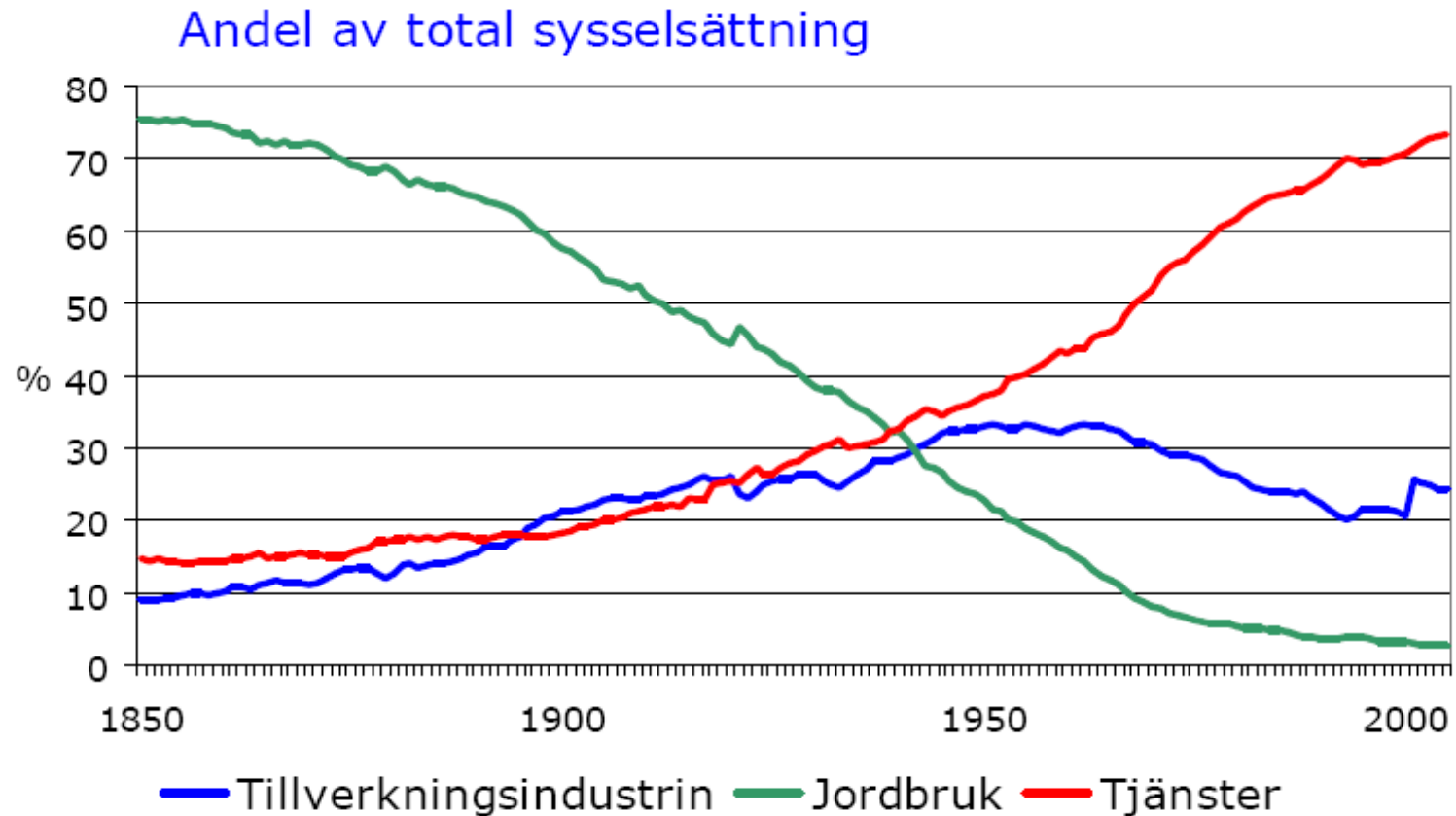

Svensk industri

”Vi avslutar en 140-årig tillverkningsperiod, vilket motsvarar de största nedskärningarna av anställda i Sverige någonsin” (Uttalande Ericsson ledning 21 sept 2016)

Tjänster växer!

Sårbara kommuner?

- "Genuint sårbara kommuner" (Tillväxtverket 2011)
- "Smart industri" (Regeringens Nyindustrialiseringsstrategi)
- Svensk industri ska "bli världsledande inom innovativ och hållbar industriell produktion av varor och tjänster" (Regeringens Nyindustrialiseringsstrategi hemsida)
- Strukturuomvandling

Perspektiv

- Inte ovanligt att mindre kommuner är beroende av en dominerande industri
- Balansen mellan sårbarhet och resiliens

- Beroende som hot eller möjlighet:
 - *Under press* (Vänersjöfarten)
 - *Positiv utveckling* – hitta sektorsamverkan

- Små kommuner och stora företag – betydelsen av kommunala strategier för regional ekonomisk hållbarhet
 - Hur samverkan mellan kommuner och stora företag sker
 - Hur detta påverkar vilka resurser som kommer ”det lokala” till del och därigenom påverkar den ekonomiska hållbarheten.

Temor och metod

→ **Temor** (dokument, intervjuer)

- Nätverk
- Ortsutveckling
- Utbildning

Nätverk Östhammar

- "Tydligt ömsesidigt beroende mellan kommun och storföretagen" (intervju, kommun, även näringsliv, kommun, utbildning).
- Kommunen ses som för liten "för att klara sig själv" och att skapa förutsättningar tillsammans är den enda vägen framåt (intervju kommun)
- Kommunen ser det som väsentligt att ta "hänsyn till näringslivets behov" (intervju kommun, ÖP)
- Kommun och företag är aktörer med olika mål och olika medel att nå dessa mål, men ändå "dra åt samma håll" och finna gemensamma mål såsom att skapa förutsättningar för en god utbildning, en förbättrad infrastruktur och så vidare (intervju kommun)

Ortsutveckling Östhammar

- "Stabilt men sårbart" → strävan efter ökad diversitet i näringslivet
- Stora företagen viktiga för Östhammars identitet och tilldragare av (högutbildad) befolkning, "Sandvik är hjärtat på den här orten. Försvinner Sandvik så försvinner all service, alla skolor" (Upsala Nya Tidning, 13 november 2011)
- Större perspektiv än enskilda tätorter, ibland större än kommunen
- "Östhammars kommun är en del av den expansiva region som består av Uppsala, Stockholm och Mälardalen" (2015a ÖP s 20)
- Minska känslan av periferi genom infrastruktursatsningar: Väg 288 viktig del i regionförstoringen

Utbildning Östhammar

- Gemensamt intresse kommun och företag: "Näringslivet ska vara med och ge input om det lokala kompetensbehovet" (intervju kommun)
- Kopplingen till Sandvik och Forsmark är stark: "Industrins önskemål är viktigast för att Teknikcollege ska bli framgångsrikt" (Industrirådet, 2013, s. 15)
- Att säkra kompetensförsörjning viktigare än ägandeform: "Industrin styr *vad* utbildas men inte *hur* de utbildar" (intervju näringsliv)

Slutsatser

- Sektorsamverkan mellan kommunen och näringslivet för lokal utveckling och tillväxt sker med utgångspunkt i uppsatta strategiska mål från båda parter.
- Företag ges samhällsinflytande genom utbildningen
- Kommunen ges insyn i företagen genom utbildningen
- Den geografiska platsen och strukturen samt tillgängligheten via infrastruktur är viktiga ramar för samverkan och dess effekter.

Alternativ?

- Kan kommunen hamna för mycket i knät på näringslivet?
- Ännu mer "sårbarhet" genom gemensam utbildning?
- Vad är alternativet för kommunen från ert perspektiv?

WSP Analys & Strategi

Kunskap som
utvecklar
samhälle och
näringsliv